

Wytyczne dotyczące transkrypcji terminów z języka arabskiego, na potrzeby publikacji tekstów naukowych w piśmie „The Polish Journal of the Arts and Culture. New Series”

21 stycznia 2016

Przy zapisie terminów arabskich należy posłużyć się polską transkrypcją uproszczoną zaproponowaną przez Bogusława Zagórskiego (*Nazwy arabskie w polskiej geografii i kartografii na tle praktyki międzynarodowej*, „Polski Przegląd Kartograficzny” 1972, t. 4, z. 4, s. 157–164). Wyjątkiem jest ق, które w transkrypcji powinno być oddawane jako q.

Poniżej znajdują się szczegółowe zasady transkrypcji wraz z przykładami.

Litera arabska i polska transkrypcja uproszczona		Przykład
ء między dwiema samogłoskami	’	فَضَائِلُ <i>fada’il</i>
ء w innej pozycji	—	أَرْضٌ <i>ard</i>
ا	a	كِتَابٌ <i>kitab</i>
ب	b	بَابٌ <i>bab</i>
ت	t	تِينٌ <i>tin</i>
ث	s	ثَوْبٌ <i>saub</i>
ج	dż	جَمَالٌ <i>dżamal</i>
ح	h	حُبٌّ <i>hubb</i>
خ	ch	خَرَادِجٌ <i>charadz</i>
د	d	دَارٌ <i>dar</i>
ذ	z	ذُبَابٌ <i>zubab</i>
ر	r	رَمْرٌ <i>ramz</i>
ز	z	زَيْبٌ <i>zabib</i>

Litera arabska i polska transkrypcja uproszczona		Przykład
س	s	سُورَةٌ <i>sura</i>
ش	sz	شَمْسٌ <i>szams</i>
ص	s	صَبْرٌ <i>sabr</i>
ض	d	ضَابِطٌ <i>dabit</i>
ط	t	طَالِبٌ <i>talib</i>
ظ	z	ظِلٌّ <i>zill</i>
ع między dwiema samogłoskami	'	طَعَامٌ <i>ta'am</i>
ع w innej pozycji	—	عَيْنٌ <i>ajn</i>
غ	gh	غُرْفَةٌ <i>ghurfa</i>
ف	f	فِيلٌ <i>film</i>
ق	q	قَهْوَةٌ <i>qahwa</i>
ك	k	كُرْسَىٌّ <i>kurrasa</i>
ل	l	لَفْظٌ <i>lafz</i>
م	m	مَدِينَةٌ <i>madina</i>
ن	n	نَوْمٌ <i>naum</i>
ه	h	هَنْدَسَةٌ <i>handasa</i>
و jako spółgłoska	w	وَالِدٌ <i>walad</i>
و jako długa samogłoska	u	صُورَةٌ <i>sura</i>
و jako półsamogłoska	u	يَوْمٌ <i>jaum</i>
ي jako spółgłoska	j	يَدٌ <i>jad</i>
ي jako długa samogłoska	i	كَدِيمٌ <i>kadim</i>
ي jako półsamogłoska	j	صَيْفٌ <i>sajf</i>
ى jako <i>alif maksura</i>	a	فَتْوَىٌّ <i>fatwa</i>
ة w pauzie	a	مُدْرَسَةٌ <i>mudarrisa</i>
ة w <i>status constructus (idafie)</i>	at	مُدْرَسَةُ الطُّلَابِ <i>mudarrisat at-tullab</i>

Dodatkowe reguły dotyczące pisowni:

- należy zasygnalizować asymilację elementu *-l-* rodzajnika określonego do spółgłoski następującej tuż po nim: *asz-szams* (nie: *al-szams*) – „słońce”
- przyimki *li-*, *bi-*, *ka-*, spójniki *wa-*, *fa-* oraz partykuły *a-*, *ta-*, *bi-*, *la-*, *sa-* należy zapisywać z dywizem: *bi-Makka* – „w Mekce”, *ahl as-sunna wal-dżama'a* – „ludzie tradycji i wspólnoty”, *fa-zahaba* – „i/więc poszedł”
- należy zasygnalizować elizję, jakiej ulega element *a-* rodzajnika określonego w łączeniu międzywyrazowym: *wa-l-kitab* (nie: *wa-al-kitab*) – „i książka”, *fi-l-madina* (nie: *fi al-madina*) – „w mieście”

- rodzajnik *al-* z rzeczownikami pospolitymi należy pisać małą literą: *al-kitab* – „książka”, z nazwami własnymi – wielką: Al-Abbas, Ar-Rakka; jeśli nazwa własna jest dwuelementowa, rodzajnik przed drugim elementem należy pisać małą literą: Harun ar-Raszid, Al-Madina al-Munawwara
- wyrazy Ibn (syn), Bint (córka), Abu (ojciec), Umm (matka) pojawiające się niekiedy w imionach należy pisać wielką literą: Ali Ibn Abi Talib, Amina Bint Wahb, Kamal Abu Zahra
- terminy, imiona i nazwiska arabskiego obszaru kulturowego należy zapisywać w wersji spolszczonej (np. Raszid Ghannuszi, nie: Rachid Ghannoushi, Al-Hadżdż Malik asz-Szabbaz, nie: Al-Hajj Malik El-Shabbaz)
- w przypadku konieczności podania lat w kalendarzu muzułmańskim (hidżra księżycowa) należy zastosować skrót AH (łac. *Anno Hegirae*)

Rozstrzygnięcia stosowane w polskiej transkrypcji uproszczonej dotyczące bardziej szczegółowych kwestii można znaleźć w artykule Marcina Michalskiego, *Polska transkrypcja uproszczona dla języka arabskiego – między teorią a praktyką*, „Przegląd Orientalistyczny”, nr 3–4 (2014), s. 125–137.